

Manglende Retspraksis vedrørende Intensiv Domstolsprøvelse af Administrative Frihedsberøvelser i Danmark

En Statsretlig Analyse

Hans-Henrik Juhl

| Kolofon

Manglende Retspraksis Vedrørende Intensiv Domstolsprøvelse af Administrative Frihedsberøvelser i Danmark

En Statsretlig Analyse

© 2025 Juridisk Proces Konsulent Hans-Henrik Juhl

PDF version 1.0 – Dansk

ISBN: 97887-976115-5-5

Forlag: Rubiconz

Digitalt design: Lordbesr.com

Indholdsfortegnelse

Kolofon	2
Indholdsfortegnelse	3
Transkribering af Statsretsforelæsning	4
Abstrakt	5
Indledning	6
Historisk og Teoretisk Kontekst	7
Juridisk Analyse af Overtrædelser	8
Vage Abstrakte Lovhjemler	9
Anvendelse af Istanbul Protokollen	10
Konklusion: Åbenbar Forfatningsretlig Uretfærdighed	11
Domstols Payoff Matrix	12
Relevante Videoressourcer	13
Referencer	14

Transkribering af Statsretsforelæsning

Patientforeningens modtagne lydfil med en statsretsprofessor fra statsretsforelæsning på et dansk universitet om ret forståelse af Grundlovens (GRL) lex superior, § 71 stk. 6 legalitetsprøvelse med garantiforeskrift for politiets klare og utvetydige lovhjemmel til frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen.

"Og altså billedligt talt så er den sædvane, der knytter sig til adgang til for lovgivningsmagten til at indsætte endelighedsbestemmelser, den knytter sig jo til § 63, når man hiver prøvelsen af administrative frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen ud af § 63 og over i § 71, stk. 6. Ja så er der ikke nogen retssædvane-retlig adgang til at begrænse domstolsprøvelsen af administrative frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen.

... Så med indsættelserne af § 71.6 der ophører den adgang, der er efter § 63 for lovgivningsmagten til at indsætte endelighedsbestemmelser, den ophører i relation til administrative frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen..."

Abstrakt

Denne undersøgelse omhandler det specialiserede handicapområde og analyserer det systematiske fravær af retspraksis i Danmark siden 1953 vedrørende intensiv domstolsprøvelse af politiets lægefaglige lovhjemmel i administrative frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen, jf. GRL § 71, stk. 2 og 6. Gennem reelle enkeltsager, ministerielle svar, juridisk litteratur og offentlige foretræder, identificeres en konsekvent undtagelsesfri undladelse af grundlovmæssig materiel realitetsbehandlet domstolsprøvelse (proportionalitet), hvilket krænker magtadskillelesprincipet (GRL § 3, tredje pkt.).

Analysen vurderer de kausale konsekvenser af Danmarks konsekvente risikovillighed og tilsidesættelse af subsidiaritetsprincippet – herunder EU-retskrænkelser (ECHR, CRPD, EU-Charter) – samt Istanbul-Protokollens praktiske anvendelighed i retssager. Fokus: myndighedspåførte iatrogene/somatiske skader, eugenikkens indflydelse og fejldiagnosers livsvarige stigmatisering af perceptivt psykosocialt handicappede. Konklusionen fastslår et presserende behov for disruptiv lovreform, der kan sikre effektiv retsbeskyttelse og genoprette overensstemmelse med internationale standarder.

| Indledning:

Når undtagelsen bliver hovedreglen: Singulær lovgivning, magtadskillelse og den juridiske uddannelses svigten

I 1999 markerede Højesterets dom i Tvind-sagen et vendepunkt i dansk retshistorie: En streg i sandet mod lovgivers forsøg på implementering af singulær lovgivning, der overskrider GRL § 3, 3. pkt. Alligevel viser nyere tendenser – både i Danmark og internationalt – at ad hoc-lovgivning med juridisk metodeforkortning stadig bruges til at legitimere frihedsberøvelser og administrativ tvang, ofte under dække af "nødvendighed" eller akutte "sundhedsmæssige hensyn".

RPL § 470, stk. 1 og RPL § 20, stk. 5 er eksempler på, hvordan svært tilgængelige lovgivningsbemærkninger kan omgå domstolenes kontrol, hvilket ikke alene strider mod specifikationskravet om loves grundlovmæssighed i § 3 og EU Charter Art. 6, men også undergraver borgeres tillid til magtens tredeling. Samtidig afslører statslig forhastet digitalisering og opsigtsvækkende manglende juridisk metodekompetence hos domstolene i disse sager, en dybere krise: De juridiske fakulteter uddanner kandidater, der konstateres ikke at være rustet til at håndtere komplekse spørgsmål om grundlovsfortolkning, singulær lovgivning, EU-ret og folkeret.

Når advokatfirmaer efterspørger jurister med teknologisk forståelse (legal tech, GDPR) og forretningsmæssige kompetencer, mens universiteterne fastholder en doktrinær silotænkende undervisning med fokus på ukritisk tænkning, risikerer vi, at ukontrolleret singulær lovgivning sniger sig ind i borgernes hverdag – ubemærket og ukritiseret.

Denne analyse undersøger, om Danmarks juridiske kredsløb – fra lovgivere, politi, DUP, sundhedsvæsen, domstole, jurister og uddannelsesinstitutioner – lever op til sine forpligtelser over for GRL, EU-retten og folkeretten, eller om vi står over for en strukturelt svigtende magtadskillelse, der har åbnet op for politisk vilkårlighed og legaliserede myndighedspåførte overgreb og sygdomme.

Historisk og Teoretisk Kontekst

Historiske eugenik-bevægelser fra 1880'erne med Danmark som foregangsland, har påvirket formuleringen (1950) af EMRK Art. 5, stk. 1, lit. e), der i Danmark undtagelsesfrit tillader frihedsberøvelse af "persons of unsound mind". Denne praksis fortsatte efter anden verdenskrig (Kommunistloven 1941 involverede politiske indlæggelser for "usundt sind") og legitimerede statslig kontrol over borgere med perceivede eller reelle psykosociale handicap. I tilfælde af fejl diagnoser kan patienter uretmæssigt kategoriseres uden mulighed for domstolsprøvelse af subjektive uklare påstande.

I Danmark afspejles dette i manglende intensiv kvalificeret prøvelse under GRL § 71, stk. 6, der teoretisk kræver skærpet realitetsbehandlet materiel kontrol af 1. ledes lovhjemmel, uden endelighedsbestemmelser (jf. Karnov og statsretslitteratur), men i praksis censureres, som kontrast til analoge § 63-sagers praksis (endelighedsbestemte til undersøgelse af frihedsberøvelsens lægefaglige lovhjemmel i andet led).

Præcedenssager fra før 1953, viser tidligere intensiv prøvelse. Moderne barrierer inkluderer minretssag.dk's mangler (Domstolsstyrelsen) og suspenderede sager (lex posterieur; Højesteret 2021, Aarhus Byret 2023 og 2024), der førte til Patientforeningen.dk's klager til FT, FN Torturkomité og Europarådet. Offentlige videoer med ministre understreger manglende rettidig koordinering på FN's kritik af negativ udvikling for handicappede, inklusiv tvang, der kan føre til myndighedspåførte helbredsproblemer som stress- og biokemiske relaterede endokrine tilstande fra systemiske fejl.

Juridisk Analyse af Overtrædelser

Fraværet af intensiv domstolsprøvelse af 1. leds lovhjemmel jf. GRL § 71, stk. 6, indebærer et brud på Grundloven samt en tilsidesættelse af EU-ret og Europarådets bestemmelser. Tabel nedenfor specificerer de centrale overtrædelser med særligt fokus på myndighedspåførte helbredsskader:

Overtrædelse	Beskrivelse	Relevans for Myndighedspåførte Helbredsproblemer
GDPR kap. 2-3, EU Charter Art. 6 (EMRK Art. 5)	Administrativ frihedsberøvelse må være proportional og foreskrevet ved lov. Manglende GDPR-prøvelse af vitale personfølsomme oplysninger (jf. Winterwerp v. Nederlandene, 1979) og uhildet vurdering (RPL § 20, stk. 5) overtræder objektiv medicinsk ekspertise (Bergmann v. Tyskland, 2016).	Livslang profilering som person med "usundt sind", kan udløse iatrogene og somatiske skader – herunder myndighedsinitierede konfliktoptrappinger, der i visse henseender kan perceperes som Münchhausen-by-proxy-forhold – gennem tvangsmæssig praksis og institutionalisering, hvor gensidig afhængighed og patientens Stockholms-syndrom gør sundhedsretten selv til den iatrogene årsag.
CRPD Art. 12-13, 14, 19, 25	Lighed for loven og adgang til retssystemet for perceperede eller reelt psykosocialt handicappede. Disproportionelle stedfortrædebeslutninger og manglende review (Stanev v. Bulgarien, 2012) undergraver dette.	Nægtet uhildet second opinion bryder med krav, hvilket kan føre til iatrogene- og somatiske skader; videoer viser manglende respons på FN-kritik af tvang.

Systemisk implikation: Strukturelle mangler (undtagelsesfri RPL kap. 43a med GRL § 63 prøvelse) kan udløse TEU Art. 7 som "last resort".

Vage Abstrakte Lovhjemler

Vage og skønsprægede kriterier for administrative frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen, der bygger på antagelser om de uklare begreber "usundt sind" eller fremtidige handlinger, medfører, at kontrollen afhænger af myndighedens subjektive vurdering. Dette bryder med legalitetsprincippet i GRL § 71, stk. 2, der kræver klart definerede regler for frihedsberøvelse. Manglen på en garantiforeskrift, der sikrer en uafhængig og kvalitetssikret prøvelse af politiets lægefaglige lovhjemmel (1. led), resulterer i, at beslutninger, undtagelsesfrit, træffes uden tilstrækkelig retslig sikkerhed. Statistikker fra sundhedsvæsenet peger på øget institutionalisering af denne tilfældegruppe og med dertil hørende højere samfundsudgifter i strid med GRL § 46, stk. 2's sagligheds og proportionalitets principper (Rigsrevisionens undersøgelser 2020-25).

Kritisk observation: *Hjemmelen for en administrativ frihedsberøvelse i disse enkelsager, risikerer at blive en så vag retlig standard, at snart sagt enhver kan frihedsberøves. Fratagelse af retlig handleevne uden en gyldig og kvalitetssikret lovhjemmel er ulovlig og strider mod GRL og EMRK's art. 8, stk. 2's krav om klarhed og forudsigelighed.*

Da disse kriterier ikke er absolutte, og nødvendigheden af indgreb baseres på prognoser, skabes der en risiko for udglidning i praksis, hvor intensiteten af frihedsberøvelsen undtagelsesfrit ikke domstolskontrolleres på samme intensitets niveau (banalisering). Det er dokumenteret i to uafhængige suspenderede enkeltsager ved Retten i Aarhus og Højesteret (2021, 2023, 2024), at både politi, DUP og dansk retspraksis faciliterer sundhedsvæsenets institutionalisering uden tilstrækkelig retslig garanti. EMRK art. 5, stk. 1, lit. e) og danske skjulte singulære retspolitiske lovbemærknings-instrukser, opfylder ikke retsstatsprincippet i EMRK art. 8, stk. 2, idet manglen på en garantiforeskrift i tilfælde af *materiel atypicitet* i 1. ledes lovhjemmel betyder, at borgere ikke kan forudse, hvad der kan føre til frihedsberøvelse. Dermed kompromitteres individuelle rettigheder i strid med forfatningen, især når lovgiver politisk kamouflerer grundlovsbruddet som retssædvane, politiet og DUP "vasker" sager, og dømmende magt ukritisk frasiger sig sin uafhængighed jf. GRL §§ 3, 61, 64, 71, stk. 6.

Anvendelse af Istanbul Protokollen

Istanbul Protokollen (1999, rev. 2022) er et standardværktøj for dokumentation af ill-treatment i ECHR- og EU-sager (Art. 3). I retssager om manglende prøvelse kunne den anvendes:

Dokumentation

Guider undersøgelser af spor fra tvang (pkt. 131–139, 169). Manglende uhildet vurdering styrker brud på impartialitet.

Procedure

Bevisførelse i dansk domstol (RPL § 471) eller ECHR; argumenter for manglende "effective investigation" (pkt. 139), krævende compensation.

EU/ECHR-Kontekst

Støtter klager til ECHR; understøtter CRPD-autonomi (pkt. 169), udfordrende censur af § 71, stk. 6 – særligt med eugenics' arv (*Spiral-sagen*) og manglende rettidig ministerrespons.

Praktisk anvendelse

Anmod om uhildet ekspertvurdering; udfordr lægefaglig hjemmel; kræver exclusion af bevis. Mål: At vise, at beslutningen ikke er lovligt funderet.

Konklusion: Åbenbar Forfatningsretlig Uretfærdighed

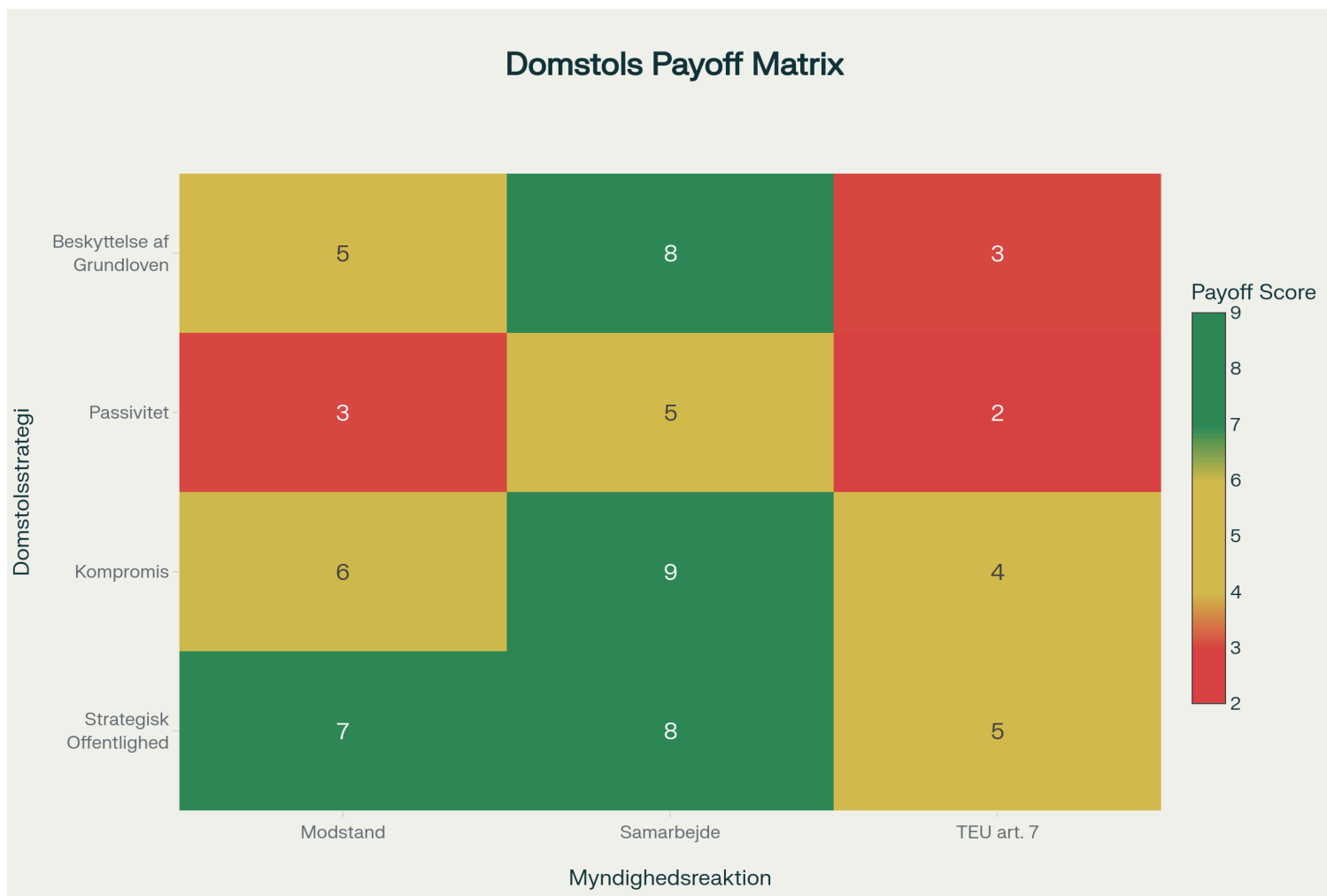
Retsplejelovens § 470, stk. 1 (U.2008.55) er lex posterior i andet retstrin men underkastes ubetinget lex superior i første retstrin via GRL § 71, stk. 6 (1953), EU-charterets art. 6 og CRPD art. 12–14 – som Karnov-kommentarerne til § 71, stk. 6 i noter 197, 201 og 202 understreger, når de i noter 2405 og 2410 peger på § 470, stk. 1 som en undtagelsesfri ulovlig begrænsning (delegationsforbud af singulære love af 1. grad) af intensiv kvalificeret realitetsbehandlet domstolsprøvelse uden endelighedsbestemmelser.

Systemfiaskoen – præget af censur, iatrogene og somatiske skader samt digital og retslig udelukkelse – forværres af en historisk kontinuerlig ministeriel tilgang (habitus), der reducerer retsstatslige principper til formelle bemyndigelser uden substansiel vurdering af intensivitet, proportionalitet eller kvalificeret domstolsprøvelse af den individuelle enkeltsags materielle fakta og forhold. Endelighedsbestemmelsen betyder i virkelighedens verden, at Psykiatrisk Patientklagenævn permanent siden u.2008.55, lovfunderet, har fungeret som nedsat specialdomstol i strid med GRL § 61 (*reelt en endelig afgørelse af en konkret retsvist* – Tvindsagen). Løsningen på de historisk dokumenterede utilbørlige forhold, er øjeblikkelig delvis ophævelse af endelighedsbestemmelsen og, i særlige veldokumenterede situationer, præceptivt krav om obligatorisk 24-timers kontradiktorisk realitetsprøvelse jf. GRL § 71, stk. 3 og EMRK art. 5.4, 7. Samtidig udløses Istanbul-protokollen (rev. 2022) automatisk ved enhver administrativ frihedsberøvelse med uafhængig forensic dokumentation (side 10), mens patientjournaler gøres OCR-søgbare (hvilket de ikke er i november 2025) og politiets lægefaglige grundlag gøres offentligt tilgængelige for patienten fra indlæggelsesøjeblikket i overensstemmelse med European Accessibility Act (28.6.2025).

Peter-princippet modvirkes ved obligatorisk, automatiseret habilitets- og loyalitetskontrol (KODEKS VII) samt ved en omvendt belønningsstruktur (payoff-invertering), hvor dommere udelukkende honores for aktiv og korrekt forfatningshåndhævelse. Passivitet, politisk aktivisme eller obstruktion – herunder enhver tilsidesættelse af dommereden eller forsikringen efter grundlovens § 27 – udløser disciplinære og økonomiske sanktioner. Nærmere regler herom er fastsat ved lov.

Resultatet er en overgang fra »Molboarbejde« – som Rigsrevisionens (2020–2025) og Det Danske Institut for Menneskerettigheders (DIHR 2024) undersøgelser af tilfældegruppen påpeger medfører unødige forløb, der slet ikke skulle eksistere, men i stedet forkorter patienternes liv med 20 år (eugenik forklædt som sundhedsterapi) uden fagmiljøets forståelse af årsagen – og socialistisk ret (ideologisk jobskabelsesprioritering uden merit, tilsidesætter grundlovssikrede retsgarantier overfor denne analyses tilfældegruppe) til Montesquieu 2.0, hvor magtadskillelsen genstartes, tvangen elimineres og retssikkerheden kodes ind som selvudførende forpligtelse.

Domstols Payoff Matrix

Relevante Videoressourcer

Følgende videoer dokumenterer offentlige udtalelser fra ministre og eksperter om problematikken:

Video 1

Sundhedsminister Sophie Løhde lover tiltag hvor forløbene forud for psykiatriske procedurer undersøges

Video 2

Sundhedsminister Pernille Rosenkrantz-Theil i DEADLINE om Etske Kodeks

Video 3

Jurist Synnøve Taksø om grundlovsbrud, politisk kamoufleret som sædvaneret

Video 4

FN's Handicapkomité, den danske delegation under eksamen i Genève - hvad svarede Danmark?

Referencer

- Europarådet - Deinstitutionisering Europarådet recommendation 2227_2013_2004-10
- Justitsministerens svar på FT spm. 338 (11. februar 2025)
- Karnov-kommentarer til GRL § 71, stk. 6: noter 197, 201 og 202 - retsplejeloven § 470, stk. 1, noter 2405 og 2410
- ECHR-sager: Winterwerp v. Nederlandene (1979); Bergmann v. Tyskland (2016); Stanev v. Bulgarien (2012)
- Berningsagen (UfR 1925.277 H)
- U.2008.55 - Dansk retspraksis vedrørende administrative frihedsberøvelser - SKR nr 186 af 11.06.1948
- EU Charter of Fundamental Rights, Art. 4, 6, 47, 52(3)
- Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), Art. 258 / Treaty on European Union (TEU), Art. 7
- Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), Art. 12-13, 14, 19, 25
- European Times: "Eugenics influenced the formulation of the European Convention on Human Rights" (2023).
- Foretræde for Folketingets udvalg, 12. september 2023(download PPTX)
- 2020 CPT (Committee for the Prevention of Torture) anbefalinger vedrørende uhildet lægefaglig vurdering (Second Opinion)
- 2020 Periodisk FN-Rapport fra Danmark - om Nære Pårørende Samtykke til medicinsk behandling side 9-10 pkt. 81
- DIHR - Parallel Report to the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Denmark 2024